

Interreg

Co-funded by the European Union

Aurora

VÅRE VERDIFULLE GRENSEVASSDRAG
OUR PRECIOUS TRANSBOUNDARY WATERS

<https://www.interregauroa.eu/approved-projects/our-precious-transboundary-waters/>

Der vassdrag og naturressurser deles mellom to eller flere land, deler man også de samme truslene mot miljøet.

Interreg Aurora prosjektet «Våre verdifulle grensevassdrag» er et prosjekt som har som mål å utvikle felles verktøy som trengs for en felles forvaltning av vassdragene Pasvik, Neiden og Tana.

Operations of Strategic Importance (OSI) – Våre verdifulle grensevassdrag-prosjektet er valgt som et OSI. Et prosjekt som gir et betydelig bidrag til å nå målene for Interreg Aurora-programmet.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
County Governor of Troms and Finnmark

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

NIBIO
NORWEGIAN INSTITUTE OF BIOECONOMY RESEARCH

LUONNONVARAKESKUS

Norwegian Institute for Nature Research

Miljøtilstanden i Pasvikelvas nedbørsfelt

En av de største kildene til forurensning i Pasvikelvas nedbørsfelt har vært Kola GMK nikkelsmelteverk i byen Nikel i Russland. Smelteverket ble stengt i desember 2020. Opphør av denne forurensningskilden vil være positivt for det sårbare subarktiske miljøet.

Vi vil dokumentere langtidseffekter av forurensningen fra den russiske metallurgisk industri i det norsk-finske grenseområdet og hvordan nedleggning av denne industrien fører til en positiv forbedring av vannmiljøet.

Storørreten i Pasvik-Enare-området

Storørreten er samfunnsøkonomisk verdifull for lokalsamfunn på tvers av landegrensene. For tiden står denne unike fisken overfor flere utfordringer knyttet til vannkraft: habitat-fragmentering på grunn av demninger, tap av habitat på grunn av tap av gyteområder og tap av genetisk mangfold på grunn av avlsprogrammer. Dette har ført til en bekymringsfull landsomfattende nedgang i naturlige ørretbestander. Konsekvenser av utsettingsprogrammer, som opprinnelig ble introdusert for å motvirke effekten av vannkraftdammer, kan føre til tap av genetisk mangfold, noe som igjen påvirker langtidsoverlevelsen til ørreten.

Vi vil bygge et «genetisk bibliotek» for å utdype vår forståelse av de menneskeskapte endringer på bestanden av storørret i Pasvik-Enare regionen for å forbedre grenseoverskridende forvaltning og bevaring av ørret.

Forside foto: NIBIO
Bakgrunns foto: Rolf Sch. Kollstrøm
Mose: NILU
Ørret: Valery Buzun
Neidenelva: Panu Orell
Tanaelva: Tana river Interreg

Neidenlaksen

Antallet laks som returnerer til Neidenelva ser ut å ha gått ned de siste årene. En kommende fornyelse av den bilaterale fiskeavtalen mellom Finland og Norge krever tilgang til og bruk av all eksisterende informasjon og data om Neidenlaks på begge sider av grensen.

Vi vil oppdatere og komplettere databasen, oppdatere vurderinger og dele all informasjon om statusen til laksebestandene i Neidenelva som grunnlag for bevaring og forvaltning av laks.

Gyrodactylus salaris, den dødelige lakseparasitten

En spredning av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* til de nordlige grensevassdragene Tana- og Neidenelvene, vil ha betydelige negative økologiske konsekvenser for laksebestandene i disse elvene. Dette vil igjen føre til konsekvenser for innbyggerne i området og spesielt for den samiske kulturen. Det er derfor viktig å opprettholde bevisstheten om denne parasitten for å minimere sannsynligheten for spredning til området. I tillegg er det viktig å være forberedt på smitte og jobbe med beredskap. Tidlig påvisning av mulig smitte med *G. salaris* i elvesystemene er avgjørende.

Vi vil øke felles bevissthet rundt lakseparasitten *G. salaris* og utarbeide en felles beredskapsplan for *G. salaris* i det finsk-norske grenseområdet. Overvåkingen skal blant annet forbedres ved å videreutvikle og prøve ut miljø-DNA-overvåking som metode.

